

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 26.1.2012

K(2012)452 wersja ostateczna

Szanowna Pani Marszałek!

Pragnę podziękować Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej za przekazanie przyjętej przez niego uzasadnionej opinii na temat wniosku Komisji dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego oraz uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w sprawach majątkowych konsekwencji zarejestrowanych związków partnerskich (COM(2011) 127 wersja ostateczna). Jednocześnie pragnę przeprosić za zwłokę w odpowiedzi.

Komisja ze szczególną uwagą przyjmuje do wiadomości wniosek Sejmu RP, iż przedmiotowy projekt rozporządzenia stanowiłby naruszenie zasady pomocniczości.

Komisja pragnie przekazać poniższe wyjaśnienia w odniesieniu do głównych kwestii podniesionych w opinii Sejmu RP.

W kwestii zgodności z zasadą pomocniczości należy zauważyć, że projekt rozporządzenia ma na celu ustanowienie wspólnych zasad międzynarodowego prawa prywatnego mających zastosowanie do skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich w sytuacjach o charakterze transnarodowym. Takie wspólne zasady zagwarantuje partnerom pewność prawa oraz jego przewidywalność. Zaproponowane rozporządzenie nie będzie rzutować na przepisy prawa materialnego państw członkowskich. Dotyczy ono wyłącznie skutków materialnych zakończenia związku, śmierci jednego z partnerów lub separacji partnerów, którzy zarejestrowali swój związek partnerski w sytuacji o charakterze transnarodowym. Jedynie na szczeblu unijnym można rozwiązać problemy, z jakimi borykają się obywatele w tym obszarze, omówione w sprawozdaniu z oceny skutków (SEC (2011) 327 wersja ostateczna), oraz osiągnąć cele wniosku.

Podstawą prawną zaproponowanego rozporządzenia jest art. 81 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE”). Artykuł ten określa środki dotyczące prawa rodzinnego, mające skutki transgraniczne. Jako że pojęcie „zarejestrowanego partnerstwa” ma swoje źródło w związku rodzinnym między zaangażowanymi osobami i jest ściśle powiązane z pojęciem rodziny, uznaje się, że stanowi ono element prawa rodzinnego.

Przywoływana tutaj zasada będąca podstawą wniosku to zasada wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych między państwami członkowskimi, przyjęta jako podstawa współpracy

Pani Ewa KOPACZ

Marszałek Sejmu

ul. Wiejska 4/6

PL-00-902 WARSZAWA

organów sądowych w sprawach cywilnych w konkluzjach Rady z Tampere w 1999 r., a także przywołana w art. 67 TFUE.

Ponadto wniosek jest odpowiedzią na apel sformułowany przez Radę Europejską w programie sztokholmskim (Otwarta i bezpieczna Europa dla dobra i ochrony obywateli), w którym postulowano, by zasada wzajemnego uznawania była również stosowana wobec obszarów istotnych dla obywateli w ich codziennym życiu. Wśród tych obszarów znajdują się między innymi kwestie związane ze skutkami materialnymi separacji par.

Zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej pt. „Wyjaśnienie sytuacji prawnej w zakresie praw własności par międzynarodowych” (COM(2011) 125 wersja ostateczna), zarejestrowany związek partnerski to związek dwóch żyjących razem osób, który został zarejestrowany w uprawnionym w tym celu organie publicznym w państwie członkowskim ich miejsca zamieszkania. Instytucja związku partnerskiego została wprowadzona niedawno i faktycznie nie funkcjonuje we wszystkich państwach członkowskich. Zaproponowane rozporządzenie w sprawie skutków materialnych zarejestrowanych związków partnerskich nie wpływa na prawo krajowe ani na stworzenie takiej instytucji w państwach członkowskich. Dotyczy ono wyłącznie skutków materialnych zarejestrowanych związków partnerskich w sytuacjach o charakterze transnarodowym.

Zaproponowane rozporządzenie nie wprowadzi instytucji zarejestrowanego związku partnerskiego w państwach członkowskich, w których tego rodzaju związek nie istnieje. Wniosek nie będzie rzutował na przepisy materialnego prawa rodzinnego państw członkowskich, gdyż obejmuje on wyłącznie zasady dotyczące międzynarodowego prawa prywatnego i będzie dotyczył praktycznych skutków zarejestrowanych związków partnerskich w celu zagwarantowania parom międzynarodowym pewności prawa. Przepisy krajowego prawa rodzinnego pozostają nienaruszone.

Ponadto wniosek nie wpływa na zasadę uznawania instytucji związku partnerskiego. Skutki cywilnoprawne zarejestrowanych związków partnerskich są wyraźnie wyłączone z zakresu stosowania rozporządzenia (art. 1 ust. 3 lit. a)).

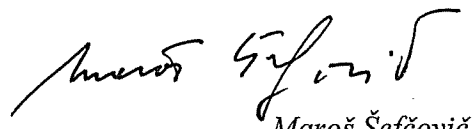
We wnioskowanym rozporządzeniu (art. 18) wprowadzony został wyjątek ze względu na sprzeczność z porządkiem publicznym. Zgodnie z nim sędzia sądu orzekającego może odmówić stosowania prawa obcego wyznaczonego na podstawie normy kolizyjnej wówczas, gdy jest to w sposób oczywisty niezgodne z porządkiem publicznym państwa sądu orzekającego (np. mający zastosowanie przepis prawny jest dyskryminujący ze względu na płeć). Nie można jednak odmówić stosowania przepisów prawa, jeśli prawo państwa sądu orzekającego nie przewiduje instytucji zarejestrowanego związku partnerskiego.

Należy przypomnieć, że w świetle zaproponowanego rozporządzenia (art. 3 i 5) sąd może stwierdzić brak swojej jurysdykcji, jeśli krajowe przepisy prawa nie przewidują instytucji zarejestrowanego związku partnerskiego. Wniosek ustanawia także podstawy nieuznania decyzji (art. 22), które odpowiadają podstawom określonym w rozporządzeniu 44/2001 (art. 34).

Biorąc pod uwagę wyżej wymienione aspekty, Komisja jest zdania, iż wniosek jest zgodny z zasadą pomocniczości.

Komisja wyraża nadzieję, że zawarte w niniejszym piśmie wyjaśnienia stanowią zadowalającą odpowiedź na uwagi wyrażone w Państwa opinii.

Z poważaniem,

Maroš Šefčovič
Wiceprzewodniczący